

Klimatologisch maandoverzicht oktober 2023

1. Algemeen klimatologisch overzicht, oktober 2023 . . .	1
2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, oktober 2023 . . .	4
Overzicht van de maandwaarden sinds 1991	4
Recordwaarden en indeling sinds 1901	4
Evolutie van de dagwaarden	5
Vergelijking met de maandwaarden sinds 1991	6
3. Klimatologisch overzicht voor België, oktober 2023 . . .	8
Geografische verdeling van de temperaturen	8
Geografische verdeling van de neerslag	9
Geografische verdeling van de droogte-index	9
Geografische verdeling van de zonnestraling	10

1. Algemeen klimatologisch overzicht, oktober 2023

Warme en natte maand

Warmste eerste decade

Oktober begon zoals september eindigde: met hoge temperaturen voor de tijd van het jaar. Dat bleef zo tot en met de 13de. Daarna schommelden de temperaturen rond de normale waarde. De uiteindelijke gemiddelde temperatuur van oktober 2023 bedroeg **13,6°C** (normaal: 11,3°C) en valt daarmee **net uit de top 5** van warmste oktobermaanden voor de huidige referentieperiode.

De gemiddelde temperatuur van de eerste decade (1-10 oktober) was de hoogste voor de huidige referentieperiode: **16,6°C** (normaal: 12,5°C). Het vorige record dateerde al van 1995 (16,0°C). Vooral de **maximumtemperaturen vielen op**. De gemiddelde maximumtemperatuur voor deze 10 dagen bedroeg **21,9°C** (normaal: 16,3°C). Het vorige record dateerde hier ook van 1995 (20,3°C). **Opvallend**: het **absolute record** voor deze parameter (metingen vanaf 1892) blijft staan op **1921** met een gemiddelde maximumtemperatuur van maar liefst **24,5°C**.

In Ukkel registreerden we de afgelopen maand nog **9 lentedagen** [$\text{max} \geq 20^\circ\text{C}$], waarvan 7 tijdens de eerste decade, en **1 zomerdag** [$\text{max} \geq 25^\circ\text{C}$]. Beide parameters zijn goed voor een top-3 plaats voor de huidige referentieperiode:

- **Lentedagen: tweede plaats**, samen met 2005 en 2022. Het record blijft staan op 11 dagen in 2018.
- **Zomerdagen: derde plaats**, samen met 2017 en 2022. Het record blijft staan op 2011 met 3 dagen. In 2018 waren er 2 dagen.
- Het **absolute record** voor beide parameters (metingen vanaf 1892) blijft staan op **1921** met maar liefst **15 lentedagen** en **5 zomerdagen**.

De temperaturen varieerden in Ukkel tussen **3,2°C** (16 oktober) en **26,5°C** (2 oktober). Deze laatste waarde is de **tweede hoogste voor de huidige referentieperiode**, achter 2011 (26,9°C). Voor de **volledige referentieperiode** (metingen vanaf 1892) wordt 2023 naar de **derde plaats** verdrongen door 1985 (26,6°C).

In ons land werd de **laagste minimumtemperatuur** op 16 oktober in Elsenborn (Bütgenbach) gemeten met **-3,4°C**. De **hoogste temperatuur** werd op de 2de in Kapelle-op-den-Bos geregistreerd met **27,5°C**.

Uiteindelijk meer neerslag dan gemiddeld

De eerste decade (1-10 oktober) was niet alleen zeer warm, maar **ook zeer droog**. Tijdens deze eerste 10 dagen registreerden we **in Ukkel slechts 0,1 mm neerslag** (normaal: 27,7 mm). Daarmee was dit de **droogste eerste decade van oktober voor de huidige referentieperiode**. Het vorige record dateerde van 1991 (1,9 mm). Wanneer we naar de **volledige referentieperiode** kijken (metingen vanaf 1892), zien we dat er enkel tijdens deze decade in **1969 geen neerslag** is gevallen.

De volgende twee decades waren telkens natter dan gemiddeld en ook het aantal neerslagdagen bleef stijgen. Tijdens de **tweede decade** (11-20 oktober) waren er nog enkele **droge dagen in Ukkel** terwijl het hier de **derde decade** (21-31 oktober) **elke dag** wel even regende.

Uiteindelijk viel er de afgelopen maand **meer neerslag dan normaal: 87,2 mm** (normaal: 67,8 mm), nog zeer ver achter het record van 1998 (128,7 mm).

Deze hoeveelheid viel in Ukkel op **18 dagen** (normaal: 16,1 dagen).

Het **grootste dagtotaal** bedroeg hier **13,2 mm** en werd op de 25ste geregistreerd.

In ons land viel de minste neerslag in de Condroz (ongeveer 115% van de normale hoeveelheid) terwijl **de meeste neerslag in de Kempen** is gevallen (ongeveer 185% van de normale hoeveelheid).

In het **klimatologisch meetnet van het KMI** werd het **grootste dagtotaal op 20 oktober in Witry (Léglise)** gemeten (**43,5 mm**).

We registreerden de afgelopen maand slechts **4 onweersdagen in ons land** (normaal: 6,3 dagen), net als in 1991 en 2011. Enkel in 2015 (0 dagen), 2017 (2 dagen) en 2007 en 2021 (3 dagen) waren er dit nog minder.

Eerste sneeuwval in ons land

Op **15 oktober viel de eerste sneeuw in de Hoge Venen**. Er bleef echter nog niets op de grond liggen.

Normale zonneshijnduur met een grote variabiliteit binnen de maand

Ook voor deze parameter was er een **groot verschil tussen het begin en het einde van de maand**. De **eerste decade** (1-10 oktober) was de **tweede zonnigste** voor de huidige referentieperiode. Deze 10 dagen scheen de zon 61u 35min in Ukkel (normaal: 35u 49min). Het record blijft staan op 2018 (80u 07min).

De **derde decade** (21-31 oktober) daarentegen was de **somberste** met slechts 12u 01min zon (normaal: 33u 42min). Het vorige record dateerde van 1998 (12u 20min).

De totale **zonneshijnduur** van de afgelopen maand lag uiteindelijk zeer dicht bij de normale waarde en bedroeg **in Ukkel 106u 29min** (normaal: 112u 38min).

Opmerking: de normalen van de parameters in de tekst zijn de gemiddelden voor de **periode 1991-2020** (referentieperiode van 30 jaar voor het huidige klimaat). Tenzij anders vermeld, gelden de records voor de periode vanaf **1991**.

2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, oktober 2023

Overzicht van de maandwaarden sinds 1991

	Eenheid	Waarde	Normaal	Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	13.6	11.3	14.4	2022	7.8	1992
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	17.3	14.9	18.6	2022	11.5	2003
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	10.4	8.1	11.4	2001	4.4	2003
Neerslagtotaal	mm	87.2	67.8	128.7	1998	6	1995
Neerslagdagen	d	18	16.1	23	2000	10	2018
Onweersdagen in België	d	4	6.3	15	2012	0	2015
Gemiddelde windsnelheid	m/s	3.6	3.5	4.4	2000	2.6	2007
Overheersende windrichting		ZZW					
Zonneschijnduur	uu:mm	106:29	112:38	177:37	2018	42:48	1998
Globale zonnestraling	kWh/m ²	53.7	56.2	71.3	2018	33	1998
Relatieve vochtigheid	%	84	81	87	2016	77	2018
Dampdruk	hPa	13.1	11.1	+	13.6	2001	8.7
Luchtdruk	hPa	1009.4	1015.3	--	1023.5	2007	1008.7

Normaalwaarden gedefinieerd over de periode 1991–2020 (referentie for het huidig klimaat).
 Indeling opgesteld voor de periode 1991–2023.
 Recordwaarden van 1991–2022.

Definitie van de indeling sinds 1991.

+++	---	Hoogste/laagste waarde sinds 1991
++	--	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1991
+	-	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1991

Recordwaarden en indeling sinds 1901

	Eenheid	Waarde	Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	13.6	+	14.4	2022	5.9
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	17.3	+	19	1921	9.1
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	10.4	+	11.4	2001	2.8
Neerslagtotaal	mm	87.2		227.1	1932	5.2
Neerslagdagen	d	18		30	1974	5
Zonneschijnduur	uu:mm	106:29		225:40	1965	42:48

Indeling opgesteld voor de periode 1901–2023.
 Recordwaarden van 1901–2022.

Definitie van de indeling sinds 1901.

+++	---	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1901
++	--	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1901
+	-	Bij de 10 hoogste/laagste waarden sinds 1901

Evolutie van de dagwaarden

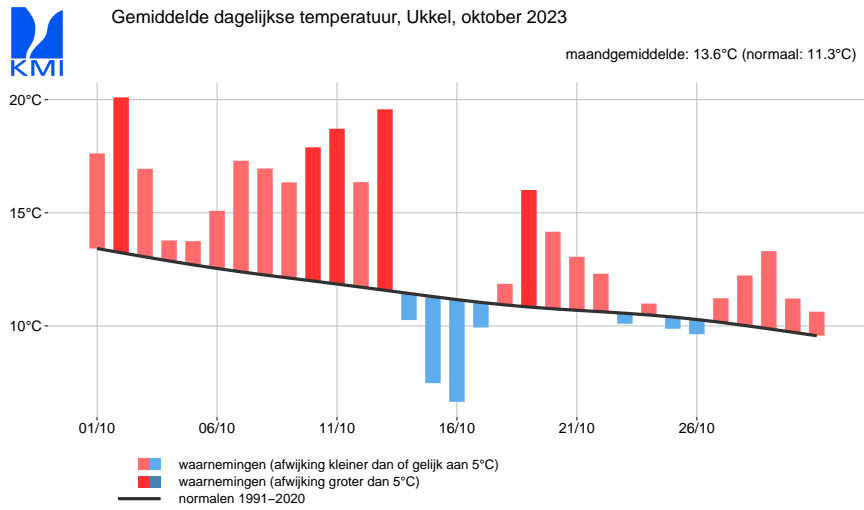

Fig. 1

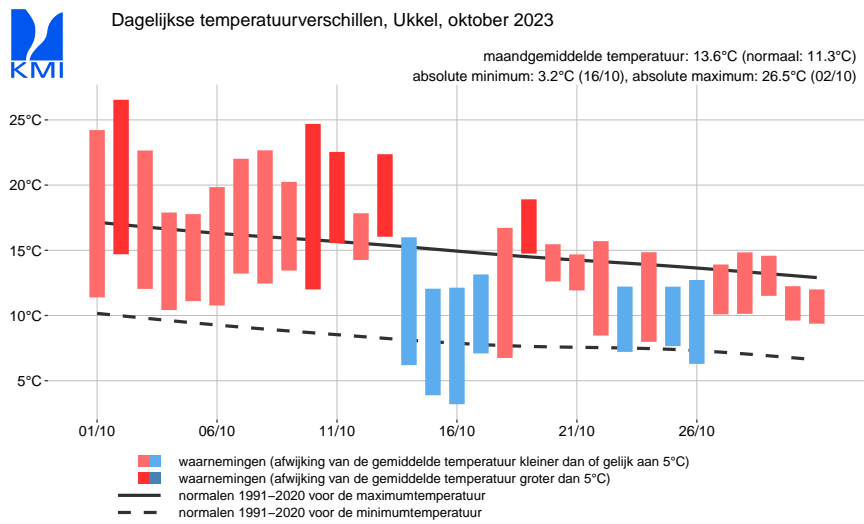

Fig. 2

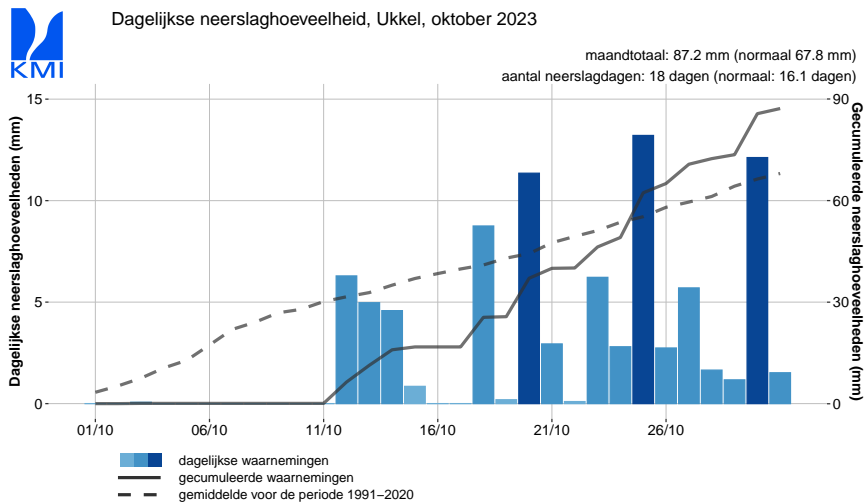

Fig. 3

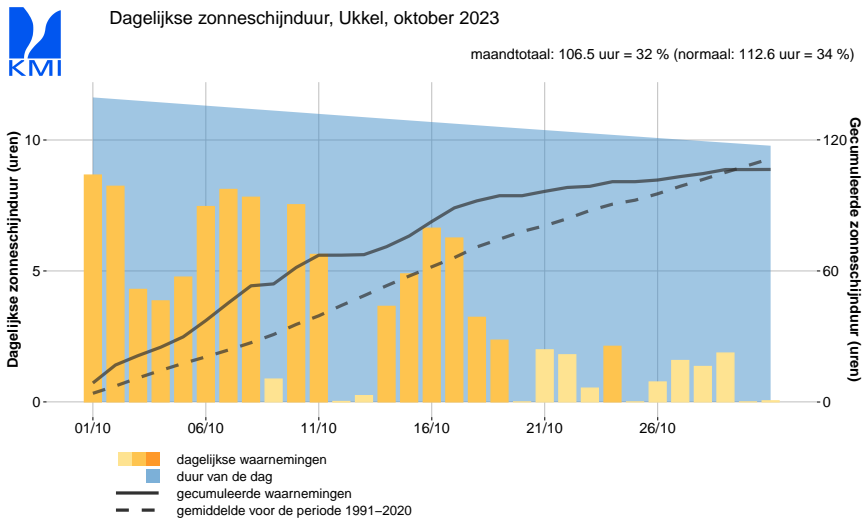

Fig. 4

Vergelijking met de maandwaarden sinds 1991

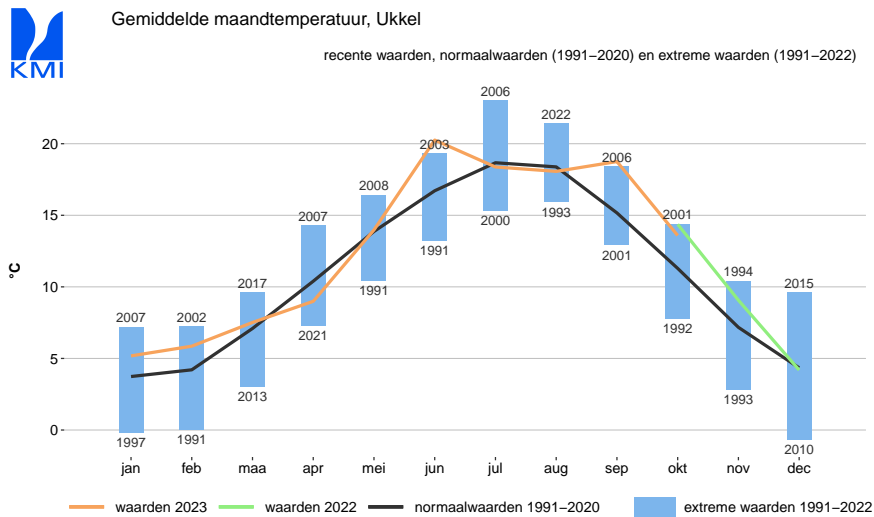

Fig. 5

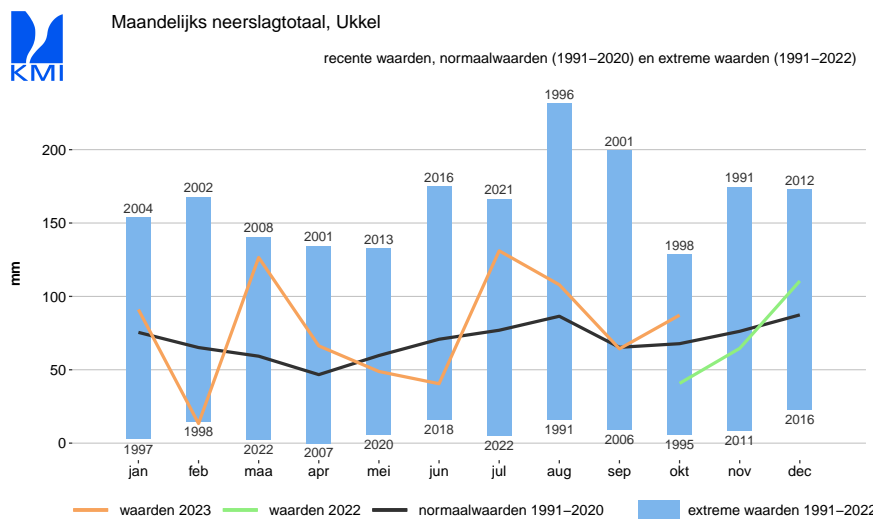

Fig. 6

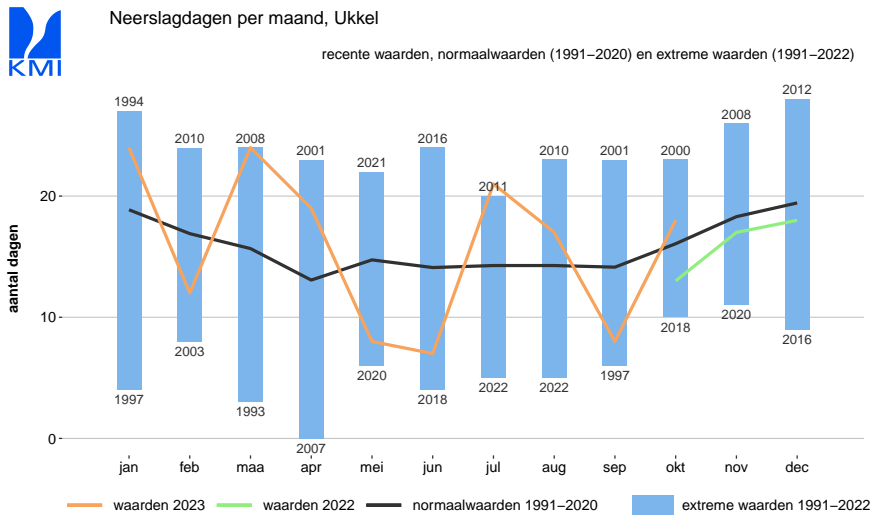

Fig. 7

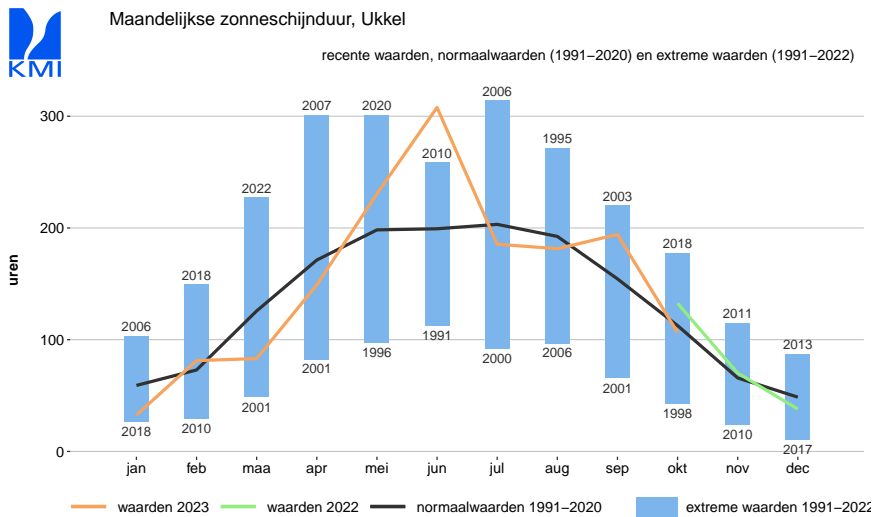

Fig. 8

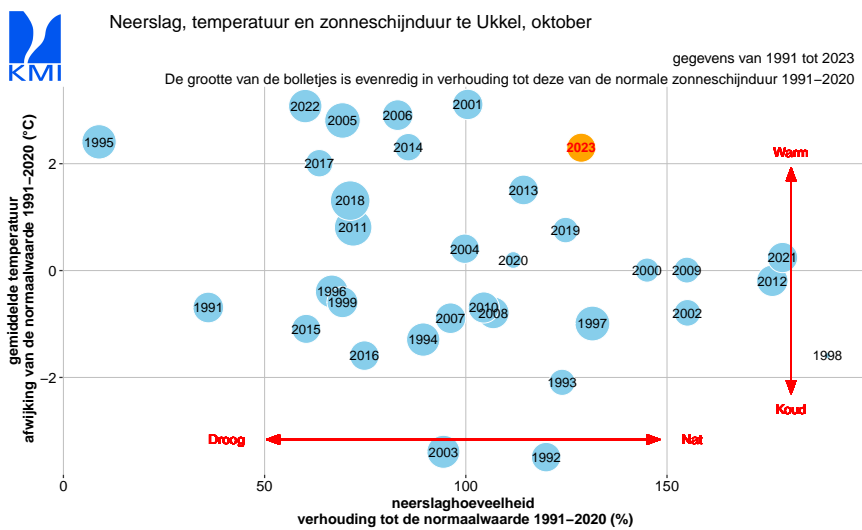
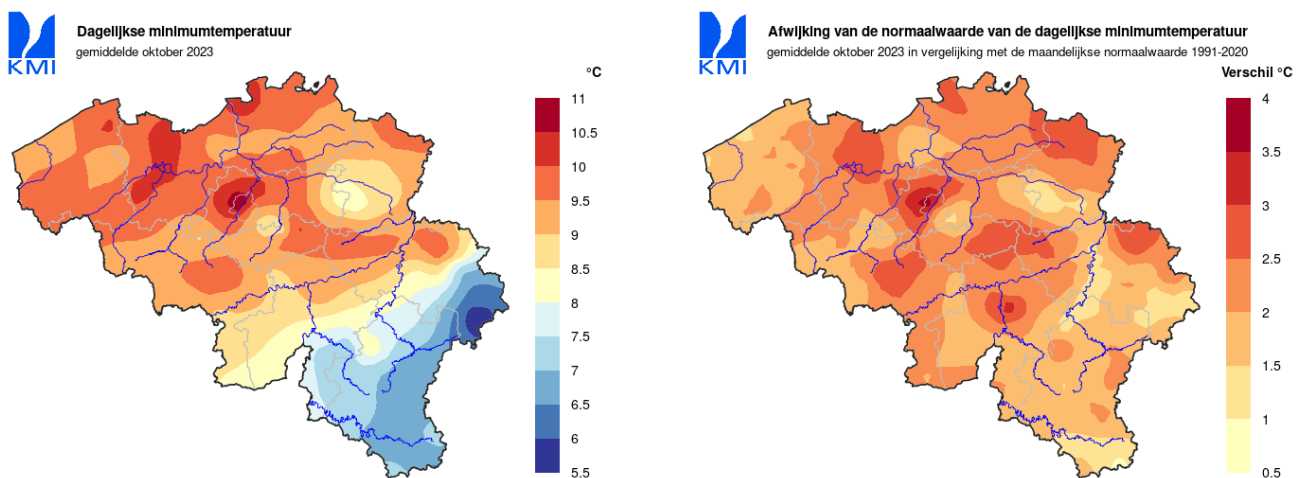
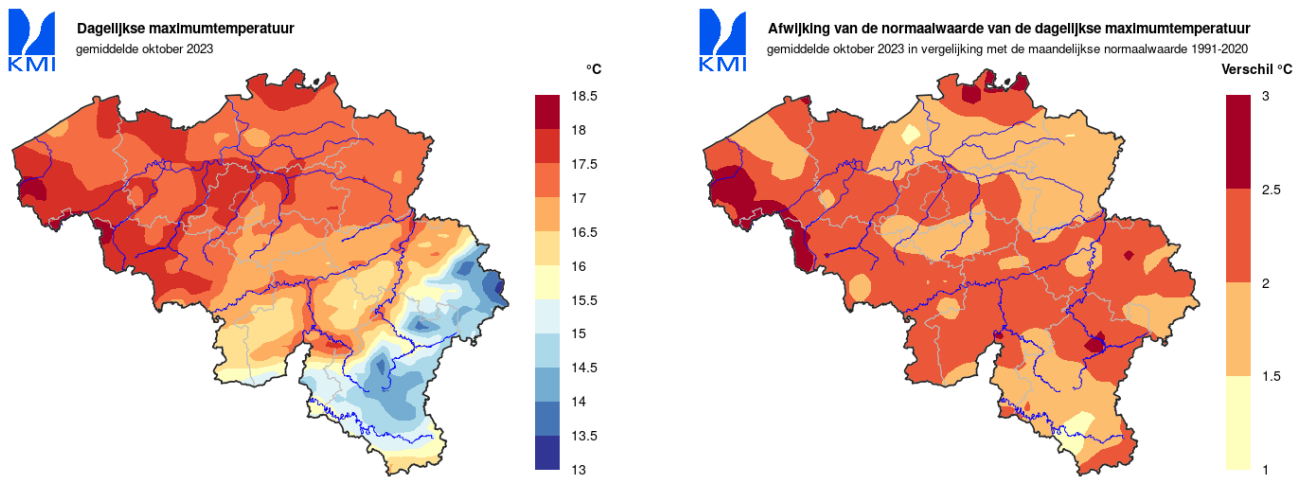
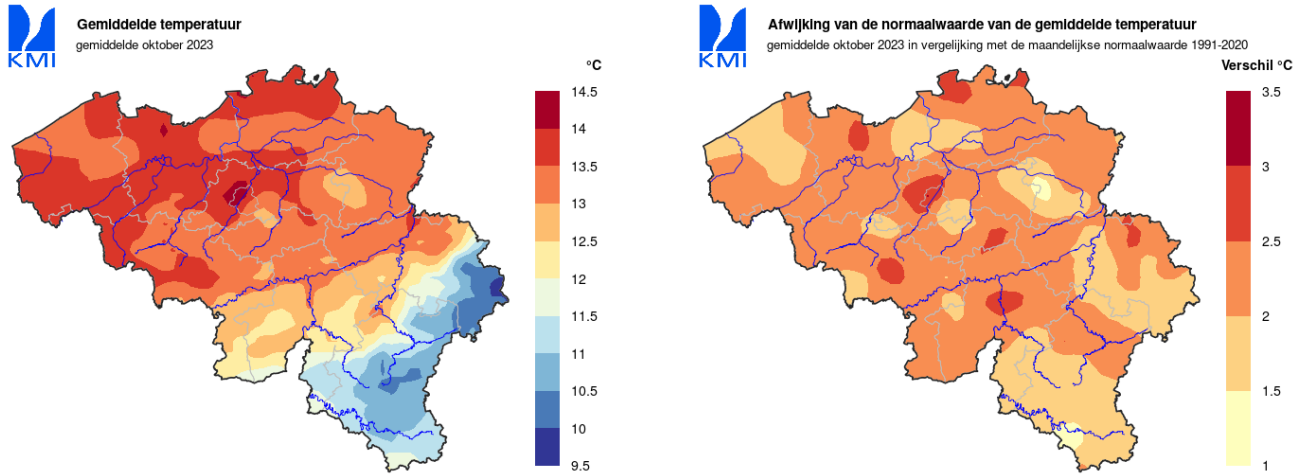

Fig. 9

3. Klimatologisch overzicht voor België, oktober 2023

Geografische verdeling van de temperaturen

Geografische verdeling van de neerslag

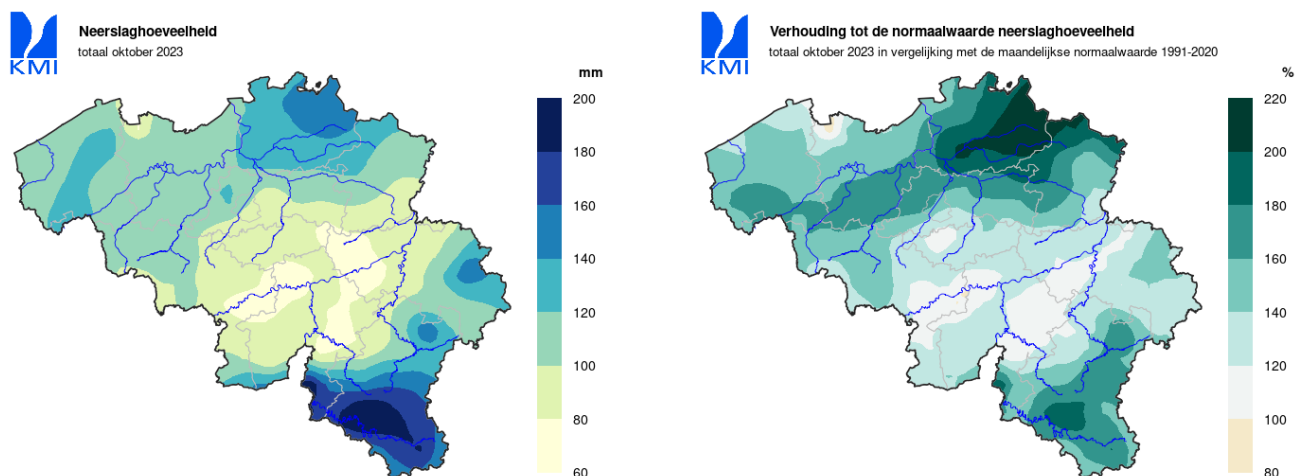

Fig. 13

Geografische verdeling van de droogte-index

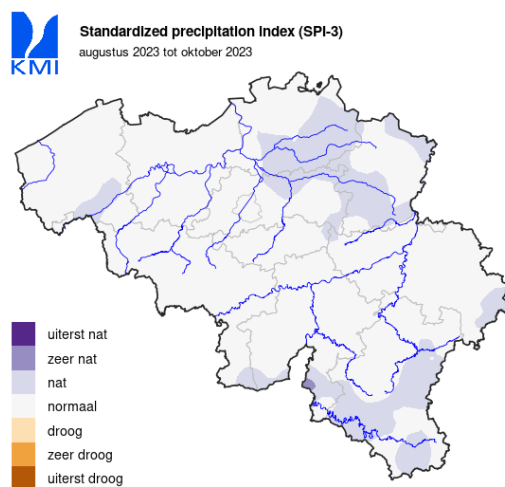

Fig. 14

De *genormaliseerde neerslagindex (SPI)* laat toe om perioden van droogte te karakteriseren op basis van observaties van neerslag. De index vergelijkt op een gestandaardiseerde manier de neerslag voor een duur van 3 maanden (SPI-3) met een referentieperiode (1991–2020). De klassen “droog/nat”, “zeer droog/nat” en “uiterst droog/nat” komen overeen met herhalingsperioden van respectievelijk 10 tot 30 jaar, 30 tot 50 jaar en meer dan 50 jaar.

Geografische verdeling van de zonnestraling

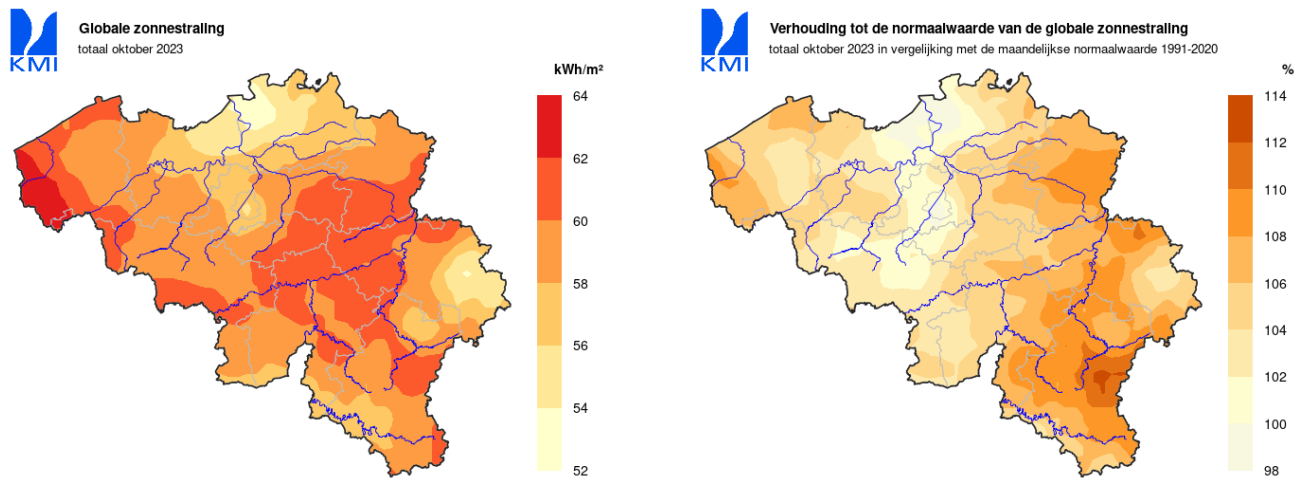

Fig. 15

Deze voorlopige kaarten worden automatisch aangemaakt op basis van de beschikbare gegevens op 1 november 2023. Indien u de kaarten in een hogere resolutie wenst, gelieve ons te contacteren via ui@meteo.be.

Disclaimer

De rechten van intellectuele eigendom met betrekking tot de gegevens in tabellen, teksten en grafieken komen uitsluitend toe aan het KMI. De publicatie van deze gegevens op de website van het KMI strekt niet tot gehele of gedeeltelijke overdracht van deze rechten. De Gebruiker van de gegevens verbindt er zich toe om, in elke publicatie waarin gebruik gemaakt wordt van de gegevens, het KMI als bron van deze gegevens te vermelden. Het is in geen geval toegestaan om op basis van de gegevens in tabellen, teksten en grafieken meteorologische of klimatologische diensten te verstrekken. Het KMI zal in geen geval aansprakelijk gesteld kunnen worden voor de eventuele schade die uit het gebruik van de gegevens zou kunnen voortvloeien. In geval van een geschil betreffende de interpretatie of de uitvoering van deze algemene voorwaarden, zullen het KMI en de Gebruiker trachten het geschil zo spoedig mogelijk in der minne te regelen. Zo niet, dan zijn de rechtbanken van het arrondissement Brussel bevoegd.

Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI), 2023